

CHAMONIX- ZERMATT

ALPEETAKO ESKI ZEHARKALDIRIK KLASIKOENA

Alpeetako ez ezik, mendiko eskiko munduko ibilaldirik ezagunena dela esango nuke. Izan ere, alpinismoaren bi "hiriburuak" lotzen ditu: batetik, Mont Blancen barrenean dagoen Chamonix, eta bestetik, Cervino eta Monte Rosaren azpiko Zermatt. Horrelako ibilbide ospetsuetan, bide edo aldaera asko sortzen dira. Eskiekin egiteko bi dira ezagunenak: bata, jatorrizkoa, klasikoa deiturikoa, eta bestea Verbierreko aldaera, eskiekin egiteko gehienek hautatzen dutena. Geuk lehenengoari ekin genion.

1. ETAPA: ARGENTIÈRE – TRIENTEKO ATERPEA

Krak! Izotza apurtzearen hotsa: azkenean, hasi gara! Bagoaz!

Atzean geratu dira gaur goizeko urduritasunak, ea ez dugun funtsezko ezer ahaztu motxila astunetan. Atzean geratu dira bezperako hamar orduak kotxean sartuta, Euskal Herriatik abiatuta, Frantzia osoa ezker-eskuin zeharkatzeko. Atzean geratu dira etxekeen herenegungo agurrak. Atzean baita ere, jakina, azken hilabeteetako prestakizunak. Atzean geratu ez direnak ordea, irrika eta sekulako ilusioa!

Argentièreko aparkalekutik teleferikoak airean igo gaitu 2000 metro gorago, 3240 metrora dagoen Aiguille des Grands Montetsen ondoko geltokira. Beraz, hasteko jaitsiera bat dugu, Rognons glaziarretik, eskuinerantz zeharka. Hamakak pasatxo dira, berandu gabilta; ekin diezaiozun ba!

Krak! Izotza apurtzearen hotsa. Nahiz eta Aiguille Verteren ipar-ekialdeko magaleko elurrek egunsentitik eguzkiaren epela jaso, krakadak entzuten ditugu jaitsierako arrastoan hormatutako koskorak gaingitzean. Tarteka pitzadura batzuk inguratzeak tentuz ibili beharra dugula gogorazten digu. Alegia, berriketa gutxi hemen! Egia esan,

Aiguille du Chardonnet eta Aiguille du Argentièren arteko Chardonneteko harratea

TESTU ETA ARGAZKIAK

Aitor Oiarbide Telleria

Aita-amei esker bihurtu nintzen mendizale txiki-txikitik. Donostiako Loiolako Ametzagaina eta Gazteiz mendi taldeetako kidea naiz. Euskal Herriko mendi eta basoetan ikaragarri gozatzen dut. Era berean, Pirinioetara joan izan naiz maiz, eta tarteka-marteka Alpeetara. Azken bolada honetan gainera, Aritz eta Beñat bere bi semeekin eta Ixonerekin mendi buelta xumeen plazerra berraurkitu dut.

Matterhorn edo Cervinoren azpian

nire artean kezka apur bat sortu dit: "Hau hasiera besterik izanik, nola demontre mol-datuko gara gainerako glaziarretan?".

Tarteka pitzadura batzuk inguratzeak tentuz ibili beharra dugula gogorazten digu

Argentièreko glaziarrean, a zer ikuspegia! Aiguille Verte lerdena (4122 m) eta Les Droitesen (4000 m) iparraldeko horma beldurgarria, laiotza, eguzki-izpirik gabe-koa. Zerbait jan, igoerarako prestatu eta

martxa hartu dugu. Bi zaindari erraldoi balira bezala, Aiguille du Chardonnetek ezkerretik (3824 m) eta Aiguille du Argentièrek eskuinetik (3902 m) mugarrizten dute segidan igoko dugun sakana. 2550 metrotik abiatu gara eskiak bizkarrean, hasierako maldak pikoak dira eta. Geroago, malda etzanagoak hastean, eskiatzen jarraitu dugu Chardonneteko harratera (3323 m) iritsi arte. Jende pilaketa dago bertan, beste alderako jaitsiera oso tentea baita. Gure aurretik dagoen asturiar talde batek rappelatzeko euren soka erabiltzen utzi digu, beraz, ez dugu gure soka motxilatik atera beharrik izan. *Munches gracias!*

Saleinako glaziarren goiko ordekarara atera gara. Hemen erne, senak ezkerretara (iparrerantz) dugun harratera joateko esaten digu, baina ez, Grande Fourche haitza inguratu ondorengo pasabidea da egokia: Fenêtre de Saleina (3265 m). Harrate hau zinez da meharra eta saiheska igarotzera behartzen gaitu, eskiak bizkarrean ditugula. Plateau du Trient zabalean, aldapa samurretan eskiatzen iritsiko gara Trienteko aterpearen oinera. Azkeneko igoeratzeko labur bat eta dagoeneko aterpetxean gaude (3170 m). Ilunabarreko hotza uxatzeko, zein goxo gauden aterpetxearen barruko epelean.

2. ETAPA: TRIENTEKO ATERPEA - CHAMPEX-LAC - BOURG-SAINT-PIERRE

Egunsenti ederra, zerua arras garbia. Aterpe-txearen aurreko zerraz moztutako granitoko gandorrak, Trienteko glaziar-ordekaren korua dirudi. Goiz-albako argi epelek, aurrez aurre ditugun Aiguilles Dorées haitzak gorritzen dituzte, izena eta izana uztartuz.

Zortziak eta laurden aldera abiatu gara, presa handirik gabe, gaurko etapa laburra da eta. Ia dena beheantze. Trienteko glaziarren pitzadurak eta serakak saihesteko, eskuineko ertzetik jaitsi behar dugu, Ecandieseko harratearen azpira iritsi arte. Eskiak motxilan lotuta, igoera labur bezain tentea egin dugu. Nire ustean harra-te batera iristea leiho bat irekitzea bezala denez, Ecandieseko harratean (2796 m) ekialderantz egundoko ikuspegia zabaldu zaigu. Jarraian Arpette harana alderik alde jaitsi dugu: lehendabizi elur onaz gozatu, gero mendi-magala zeharkatzen eta, bukaeran, zuhaixken artean, ahal izan dugun moduan, azken elur-mingainak probestuz. Eskiak bizkarrean, Relais d'Arpette ostatu atseginaren paretik pasa gara. Champe-xeko lakuaren bazterrean (1482 m) gaurko etapa azkarrari bukaera eman diogu. Bourg-Saint-Pierrera eramango gaituen taxiaren zain, lo kuluxkatxo bat egin dut.

3. ETAPA: BOURG-SAINT-PIERRE - VALSOREYKO ATERPEA

Atzoko etapa samurraren aldean, gaurkoa gogorra da, motxilatzarrekin 1400 metroko desnibela igo behar baitugu. Ahalik eta

Egusentia Valsoreyko aterpetik, urrunean Mont Blanc eta Grandes Jorasses

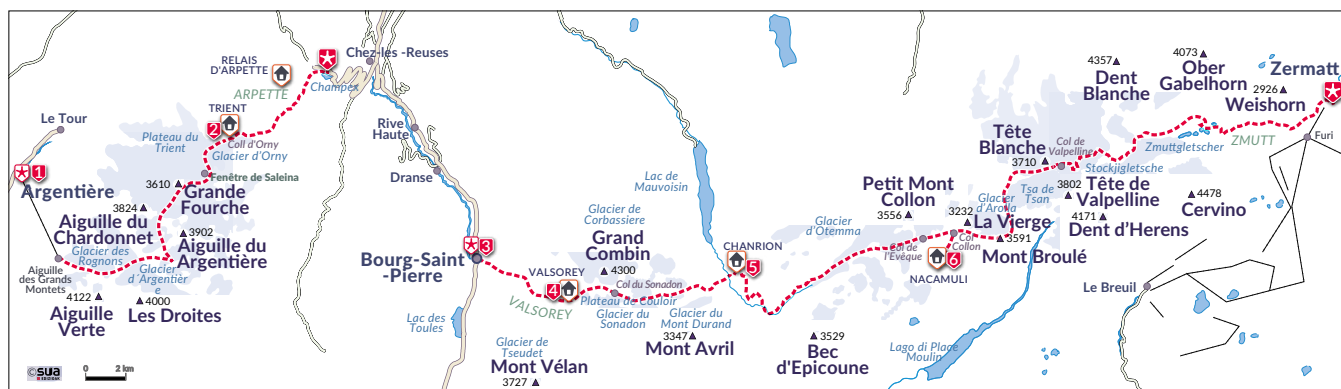
kemen gehien bilduta, Bourg-Saint-Pierre herrixkatik abiatu gara goizeko zazpiak eta hogeian, eskiak motxilan lotuta eta gure botatzarren pausoen hotsarekin isiltasuna apurtzen. Martigny eta Aostaren arteko errepidea gurutzatu ondoren, Valsorey haranean sartzen den pistari jarraitu diogu. Artzain txabola batzuetan (1840 m) bukatzen da pista, hortik aurrera ordea, ondo adierazitako bidezidorrean ibili gara hego-ekialderantz, denbora osoan erreka eskuinean izanik.

Harana zabaltzen hastean, azti ibili behar izan dugu biderik egokiena aukeratzeko; batetik, gure aurreko taldeak zelatatu, eta bestetik, GPSak adierazten duenari erreparatu. Bi orduz eskiak bizkarrean eraman ondoren, azkenean eskiak oinetan jarri ditugu (nire artean, "bazen garaia, dedio!"). 2320 metrora gaude, Mont Velan eta Grand Combin mendietatik datozen errekek bat egiten duten lautadan. Hamai-

ketakoa egin eta 700 metroko igoerari ekin diogu. Hemendik Valsoreyko aterpetxera ez dago galbiderik eta ipar-ekialderantz jo dugu gorantz malda zabalean sigi-saga, bakoitza bere erritmoan. Ordubetean heldu gara aterpetxera (3030 m).

... bat-batean, egundoko elurbizia abiatu da Tseudet glaziarrean behera, sekulako bisuts-hodei bat sortuz. Minutu pare bateko ikuskizun ahaztezina

Arratsalde gehiena aterpetxearen kanpoko aldean eman dugu, ikuspegi pribilegiatuaz gozaten: urrunean, zer kontrastea, Mont Blancen soineko zuria eta Grandes Jorassesetako mailo beltzak; hurbilago, berriz, Mont Velan (3727 m) galanta dugu aurrean. Azken mendi horretan, bat-batean, egun-

Plateau de Couloir lepotik ekialderantz, lehenengo planoan Sonadongo lepoa eta atzean La Singlaren gandor zerratuaren ingerada

doko elurbizia abiatu da Tseudet glaziarrean behera, sekulako bisuts-hodei bat sortuz. Minutu pare bateko ikuskizun ahaztezina.

4. ETAPA: VALSOREYKO ATERPEA - CHANRIONGO ATERPEA

Zerua oskarbi. Oraindik argitu ez duen arren, gaur ere eguraldi ederra izango dugu. Egunsentiko zeru urdinxka eta arrosarekin batera Mont Blanc mendiguneko tontor-festa ikusi dugu.

Zazpiak bost gutxitan abiatu gara, kranpoiekin 600 metro desnibeleko aldapa pikoari ekiteko. Azkeneko maldak gainera, are eta tenteagoak dira. Bederatziak hoge gutxitan ospeletik eguzkira igaro gara Plateau de Couloir lepoa gainditzean, zeharkaldi osoko garaiena (3664 m). Haral Beste leiho zabal bat ireki zaigu begien aurrean: ekialdean La Singla gandor zerratuaren ingerada nabarmentzen da, atzerago berriz beste hamaika mendi ezezagun. Ikuspegi zoragarria, dozenaka tontor,

gandor eta glaziar, Alpeak bere bertsiorik puruenean.

Gaintxo batean, eskuinean, Biagio Musso bivacco dago, larrialdietarako metalezko aterpe gorri txikia. Gaur, ordea, ez du bezero askorik izango.

Jaitsiera labur batekin Sonadongo glaziarraren goiko aldera heldu gara. Foka-larruak ipini, eta ondo markatutako arrastoa jarraituz, ordu erdi batean Sonadongo lepora (3520 m) igo gara, goizeko hamarrak hoge gutxitan.

Jaitsiera luzea daukagu segidan Mont Durand glaziarrean zehar. Hasieran hego-ekialdeko noranzkoan abiatu gara, eskuin aldera, alegia. Kontua da serakak eta hauen azpiko haitz lerro luzeak saihestu egin behar ditugula. Gainontzean, glaziarraren eskuin aldetik zailtasunik gabeko aldapa leunetan irristatzen gabiltza. Aurrerago ordea, 2730 m inguruko kotan, ernai ibili behar izan dugu, zeharka joanez eta altuera pixka bat irabaziz, glaziarra utzi eta Avril mendiaren ipar-ekialdeko bizkarra gainditzea komeni da eta. Hemendik zuzenean Otemma gla-

ziarretik datorren errekarra jaitsi gara, 2220 metrora, Sonadongo lepotik 1300 metro desnibeleko jaitsiera egin ondoren: ez da txarra!

Etapa bukatzeko, 240 metro inguruko igoeraxoa besterik ez zaigu falta. Malda samurretan gora eta lurmenak saihestuz, ordu bata hamar gutxi aldera iritsi gara Chanriongo aterpera (2462 m). Arratsaldea Gran Combin eta gainontzeko mendiak begiesten eman dugu.

5. ETAPA: CHANRIONGO ATERPEA - NACAMULIKO ATERPEA

Berriz ere, zerua oskarbi: hau dek pagotxa! Artean ondo argitu gabe, ilargitearekin eta jakina, kopetako argiarekin abiatu gara seiak eta erdi aldera. Aterpetik behera doan pistan pixkanaka altuera galduz goaz. Aurrerago, udako bidea utzi eta elurrez horamatutako erreka zulora jaitsi gara (2280 m). Astun zaizkigun eskiak motxila-uhaletatik askatu ditugu, behar den tokian jartzeko; oinen azpian, alegia. Haitzarte honen erre-

karen hondo meharrean aurrera darraigu, Bec d'Epicoune (3529 m) tontor lerdenari begira. Zortzietan, errekaen urtegi nimirnoko presa gaindituta, noranzkoa aldatu, ipar-ekialderantz jo eta aurki Otemma glaziarra aurrez aurre ikusi dugu.

Otemma glaziar luzearen barneko erreka, izotz-burduntziz hornitutako zulo handi batetik irteten da, kondairazko munstro baten ahotzarra dirudiena

---

Otemma glaziar luzearen barneko erreka, izotz-burruntziz hornitutako zulo handi batetik irteten da, kondairazko munstro baten ahotzarra dirudiena. Berriro ere bidean jarri gara, glaziarraren hasierako aldapa etzanetan gorantz. Monotonoa eta ederra da aldi berean eta gutako bakoitzak bere erritmoa hartu du. Elkarrengandik tartekatuta, haserre gaudela dirudi; ez ba! Kontua

da bakoitza geurean gabiltzala, geure pentsamenduetan murgilduta ibili ahala.

Hamaika eta erdiak aldera glaziar nagusia utzi dugu, glaziarraren ekialdeko adarrean gora egiteko. Beraz, ez gara joango ibilbide honen etapa honetako hurrengo aterpera, Vignettesera, alegia. Zer dela eta? Kontua da duela hilabete batzuk aterpeen erreserbak egitean Vignettesen ez zegoela lekurik; horregatik beste aukera bat bilatzen hasi ginen eta Italiako Nacumuliko aterpean aurkitu genuen lekua. Horrela, ibilbide nagusitik desbideratu egin gara Nacumuliko aterpera joateko. Aldapan gora goaz Petit Mont Collon ezkerretara dugula; gure hurrengo mugarría izen bereko lepora iristea da. Aurreko egunetan utzitako eskien arrasto onari eguraldi zoragarri hau gehitzen bazaio, bada, igoera samurra egiten ari zaigu. Aipatutako lepoa gaindituta, zeharka gorantz jarraitu dugu L'Evêqueko leporaino (3382 m). Hara! Dent d'Herens (4171 m) bat-batean azaldu zaigu. Ordu bata eta bost. Atsedean hartuz zerbait jan dugu, edo alderantziz.

Hemendik aterpera arte, jaistea besterik ez da geratzen. Lehenik ekialderantz, Collongo leporaino. La Singla eta Mont Brulék hesitzen duten sakanean, Nacumuliko aterpea antzeman dugu, gure ostatua. Lurmenak saihestuz, jaitsiera erraza egin zaigu. Ordu biak eta hogeita bostean iritsi gara itxura geometriko arraroko aterpera (2818 m).

Arratsaldea aterpearen kanpoaldean eman dugu, eguzkitan goxatzen, La Singla-

Chanriongo aterpean hiru lagunak, Gran Combin atzean

ko gandor luze gorabeheratsuak eguzkia-
ren izpiak sakabanatzen dituen bitartean.

6. ETAPA: NACAMULIKO ATERPEA- ZERMATT

“Last, but not least”. Hau da, azken etapa izanagatik ere, hauxe dela etapa nagusia: hiru lepo igaro behar dira Zermatt-raino iristen den jaitsiera luzearen aurretik. Hortaz, goiz jaiki behar dugu. Zazpiak hogeit gutxitan abiatu gara eta 250 metro inguruko desnibela igoz

gaurko lehen lepora iritsi gara: Collongo lepora (3074 m).

Aurrerago, Chamonix-Zermatt ibilbi-dearekin bat egin dugu berriro. Horrela, Vignetteseko aterpetik atera diren eskia-tzaileen taldeak ditugu aurretik eta atzetik. Segidan, La Vierge izeneko haitzak saihes-teak altuera galtzera behartu gaitu, 2.900 metroraino gutxi gorabehera. Foka-larrue-kin ekialderantz egin dugu Arollako glaziarren goiko plateau-tik, Mont Brulé-ko lepora zuzenean. Lepora iritsi aurreko azken zati pikoak kranpoiak jarrarazi dizkigu. Gerizpetik eguzkira pasatuz, bederatzi eta

erdietan gaurko bigarren lepoa gainditu dugu (3213 m), begien aurrean beste leiho bat zabalduz: Tête Blanche, Tête de Valpelline eta Dent D’Herens liraina.

...zeharkaldi honen edertasunaren gaina eta bikaina dakusagu: Cervino edo Matterhorn mailo lerdena. Ikuste hutsak ia zirrara orgasmiko bat eragin digu

---

Otemma glaziarren barneko errekaen hustubidea: munstro baten ahotzarra

---

Jaitsiera labur batek Tsa de Tsan glaziarra garamatza. Interneten kontsultatuta, glaziarren izen berezi horrek "glaziarren aurreko azken larrea" esan nahi omen du, hizkuntza frankoproventzalean. Foka-larruak glaziarreko ordekan jarri ditugu azken aldiz. Gaurko hirugarren lepora igotzen hasi gara, 450 metro inguruko desnibelera dagoena. Eguzkia jaun eta jabe, eguraldiaz eta aldapa leunen igoeraz gozatzen gabiltza. Bai horixe! Hamaika eta erdiak pasatxo zirenean Valpellineko lepora (3557 m) iristean, zeharkaldi honen edertasunaren gaina eta bikaina dakusa-

Otemma glaziarra iristen

gu: Cervino edo Matterhorn mailo lerdena. Ikuste hutsak ia zirrara orgasmiko bat eragin digu. Zerua zulatzeko moduko ezten zorrotza dirudi. Gainera, 4000ko beste hamaika mendi eder ere ditugu aurrean, esaterako: Dent Blanche, Ober Gabelhorn, Weishorn, Dom eta abar luze bat. A zer nolako mendi festa! Ia 3800 metroko Tête de Valpelline igotzea tentagarria bada ere, uko egin diogu, Zermattera berandu ez iristeko.

Jaitea besterik ez zaigu geratzen, jaitsiera luzea ordea, ia 2000 metroko desnibela duena. Glaziarretako pitzadura eta serakekin tentu handiz ibili behar da, horiek denak ahal dela urruti mantenduz. Lehenik, Stockjigletscher glaziarretik jaitsi gara, ipar-ekialderantz. Aurreraxeago, gure aurrekoen arrastoei men eginez, noranzkoa aldatu eta hegoalderantz jo dugu Tiefmattengletscher glaziarren ordeka batera iristeko. Liluraz jota gaude: era guztietako izozmendi eta serakek begietako gozamenak egiten dituzte. Ordeka horretan ipar-ekialderantz jo dugu berriro, Zmuttgletscher glaziarreko elur-mingainetatik ahalik eta gehien aurrera egiteko, Cervinoaren azpian. Ordu bata inguruan eskiak motxilan lotu ditugu eta Zmutt haranaren eskuinetik beherantz ttipi-ttapa jarraitu dugu. Stafelalpeneko (2200 m) iraupeneko

eskiko pistetan eskiekien aurrera egiteko probestu dugu. Furiko eski-pistetara heldu aurretik oinez ibili gara, eta bukatzeko, teleferikoak eroso jaitsi gaitu herrira. Hiru eta erdietan iritsi gara helmugara. Zermatt herri turistiko eta moñoñoa gure motxila astunekin eta bota baldarrekin zeharkatu dugu. Neka-neka eginda gauden arren, belarri baten eta bestearen arteko tartean ia ez zaigu irribarrea sartzen. A ze poza!!

Zermattetik Chamonixera itzultzeko, guk hirurok taxi-furgoneta batean sartu gara sei nafarrekin, haiek ere pozik, denok berriketa bizian. Horrela, haietako batek Bulgarian mendiko eskia egitea aipatu du, datorren urteko Aste Santuari begira. Bada, agian datorren urtean geu joateko ere ez da txarra, ez?

Iluntzean afaldu aurretik Chamonixen pasieran gabiltzala, nor topatuko eta, hara, Martuteneko David Atorrasagasti. Apal-apal kontatu digu Les Droitesen (4000 m) iparraldeko horma igo dutela, alajaina! Haitzean eta izotzean eskalatu berri dute ipar horma ospel beldurgarri hori. Biba zuek! Hala bada, hori entzuteak gure lorpena erlatibizatzeke balio izan digu.

PARTE HARTZAILEAK

Elena Ibabe, Jose Rodríguez eta hirurok.